

Na podlagi četrtega odstavka 4. člena Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK

o dodatnih standardnih opozorilih in obvestilih za fitofarmacevtska sredstva

1. člen

(1) Ta pravilnik v skladu z Direktivo Komisije 2003/82/ES z dne 11. septembra 2003 o spremembah Direktive Sveta 91/414/EGS glede standardnih besedil za posebna tveganja in varnostne ukrepe za fitofarmacevtska sredstva (UL L št. 228 z dne 12. 9. 2003, str. 11, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/82/ES) ureja dodatna standardna opozorila in obvestila ter kriterije za njihovo uporabo pri označevanju fitofarmacevtskih sredstev (v nadaljnjem besedilu: FFS), ki vsebujejo aktivne snovi s Seznama aktivnih snovi, ki imajo dovoljenje za promet in uporabo v državah članicah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Seznam) iz predpisa, ki ureja aktivne snovi, uvrščene na Seznam, in preveritvi registracije fitofarmacevtskih sredstev, ki takšne aktivne snovi vsebujejo.

(2) Dodatna standardna opozorila in obvestila omogočajo enotno označevanje FFS in uporabo enotnih ukrepov za zmanjšanje posebnega tveganja, do katerega lahko pride pri uporabi FFS.

2. člen

- (1) Dodatna standardna opozorila za posebno tveganje za ljudi in okolje (RS stavki) so navedena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.
- (2) Dodatna standardna obvestila za varovanje ljudi in okolja (SP stavki) so navedena v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.
- (3) Za nekatere aktivne snovi s Seznama je v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika, določeno prehodno obdobje za uskladitev z določbami tega pravilnika.

3. člen

(1) Poleg standardnih opozoril in obvestil, ki jih določajo predpisi, ki urejajo razvrščanje, označevanje in pakiranje nevarnih snovi in pripravkov, so za FFS, ki vsebujejo aktivne snovi, vključene na Seznam, obvezen sestavni del etikete z navodilom za uporabo tudi dodatna standardna obvestila in opozorila iz Priloge 1 in Priloge 2.

(1) (2) Imetniki registracij FFS oziroma vlagatelji zahtevkov za izdajo, podaljšanje ali spremembo registracije za FFS, ki vsebujejo aktivne snovi iz Priloge 3, morajo v roku iz Priloge 3, dopolniti etikete in varnostne liste z dodatnimi standardnimi opozorili in obvestili iz Priloge 1 in 2 ter Fitosanitarni upravi Republike Slovenije hkrati predložiti dokumentacijo v zvezi s temi oznakami.

(3) Če FFS vsebuje več aktivnih snovi, ki so vključene na Seznam z različnimi roki za ponovno oceno ali za katere so v Prilogi 3 določeni različni roki, se upošteva zadnji določeni rok.

4. člen

Ne glede na drugi odstavek prejšnjega člena so FFS, ki vsebujejo aktivne snovi iz Priloge 3 in so dana v promet in uporabo pred 30. julijem 2004, lahko v prometu in uporabi do poteka roka uporabe, ki je originalno označen na embalaži.

5. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o dodatnih standardnih opozorilih in obvestilih za fitofarmacevtska sredstva (Uradni list RS, št. 31/04).

5. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 327-02-104/2005

Ljubljana, dne 1. marca 2005.

EVA 2005-2311-0021

Marija Lukačič l. r.
Ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Priloga 1

Standardna opozorila za posebno tveganje za ljudi
in okolje

Ta priloga določa dodatna standardna opozorila, ki se kot dopolnitev standardnih opozoril, določenih v predpisu, ki ureja razvrščanje, pakiranje in označevanje nevarnih pripravkov, dodajo na etiketo FFS. Uporabljajo se tudi za FFS, ki kot aktivne snovi vsebujejo mikroorganizme ali viruse.

Kadar gre za draženje kože in dihal mora biti označevanje FFS, ki vsebujejo aktivne snovi iz prejšnjega odstavka, usklajeno z ukrepi, ki jih navajajo predpisi o zahtevani dokumentaciji za registracijo in oceno FFS ter aktivnih snovi.

- 1 Dodatna standardna opozorila za posebno tveganje
- 1.1 Posebno tveganje za ljudi (RSh)
- RSh 1 Strupeno v stiku z očmi.
- RSh 2 Lahko povzroči preobčutljivost na svetlobo.
- RSh 3 Stik s hlapi povzroča opekline kože in oči, stik s tekočino povzroča ozeblino.
- 1.2 Posebno tveganje za okolje (RSe)

- Ni dodatnih standardnih opozoril.
- 2 Kriteriji za določitev dodatnih standardnih opozoril za posebno tveganje
- 2.1 Kriteriji za določitev dodatnih standardnih opozoril za tveganje za ljudi

- RSh 1 Strupeno v stiku z očmi.
- Opozorilo se doda na etiketo v primeru, ko test draženja oči v skladu s točko 7.1.5 priloge Pravilnika o zahtevani dokumentaciji za registracijo in oceno FFS (Uradni list RS, št. 31/02 in 31/04), kaže očitne znake sistemичne toksičnosti (npr. v povezavi z inhibicijo holinesteraze) ali smrtnosti testnih živali, ki je predvidoma posledica absorpcije aktivne snovi preko očesne sluznice. Opozorilo mora biti dodano tudi v primeru, kjer so po stiku z očmi pri človeku očitni znaki sistemичne toksičnosti.
- V gornjih primerih se mora določiti ustrezen način zaščite oči v skladu s splošnimi določbami Priloge 2.

RSh 2
Lahko povzroči preobčutljivost na svetlobo.
Opozorilo se doda na etiketo v primeru, ko obstaja eksperimentalni dokaz ali jasna dokumentacija, da FFS povzroča pri izpostavljenosti ljudi preobčutljivost na svetlobo. Opozorilo mora biti dodano tudi v primerih, ko FFS vsebuje $\geq 1\%$ aktivne snovi ali dodatka, ki povzroča preobčutljivost ljudi na svetlobo.
V takih primerih se mora določiti ustrezno osebno zaščito uporabnikov FFS v skladu s splošnimi določbami Priloge 2.

RSh 3
Stik s hlapi povzroča opekline kože in oči, stik s tekočino povzroča ozeblino.
Opozorilo se doda na etiketo FFS, ki so v obliki utekočinjenih plinov, kadar je to primerno.
V takih primerih se mora določiti ustrezno osebno zaščito uporabnikov FFS v skladu s splošnimi določbami Priloge 2.
Kadar je FFS označeno s stavkom R34 ali R35 v skladu s predpisi, ki urejajo razvrščanje, označevanje in pakiranje nevarnih pripravkov, se RSh 3 stavek ne doda.

2.2 Kriteriji za določitev dodatnih standardnih opozoril za tveganje za okolje
Ni dodatnih standardnih opozoril.

Priloga 2

Standardna obvestila za varovanje ljudi in okolja

Ta priloga določa dodatna standardna obvestila, ki se kot dopolnitev standardnih obvestil, določenih v predpisu, ki ureja razvrščanje, pakiranje in označevanje nevarnih pripravkov, dodajo na etiketo FFS. Uporabljajo se tudi za FFS, ki kot aktivne snovi vsebujejo mikroorganizme ali viruse.
Kadar gre za draženje kože in dihal, mora biti označevanje FFS, ki vsebujejo aktivne snovi iz prejšnjega odstavka, usklajeno z ukrepi, ki jih navajajo predpisi o zahtevani dokumentaciji za registracijo in oceno FFS ter aktivnih snovi.

1 Splošna dodatna standardna obvestila
Vsa FFS morajo biti označena z naslednjim stavkom, dopolnjenim z ustreznim besedilom v oklepaju:
SP 1 S sredstvom ali njegovo embalažo ne onesnaževati vode.
(Naprav za nanašanje ne čistiti ali izplakovati v bližini površinskih voda/Preprečiti onesnaženje preko drenažnih in odtočnih jarkov na kmetijskih zemljiščih in cestah).

2 Posebna dodatna standardna obvestila
2.1 Obvestila za izvajalce tretiranja (SPo)
2.1.1. Splošne določbe
Poleg obvestilnih stavkov iz predpisov, ki urejajo razvrščanje, označevanje in pakiranje nevarnih pripravkov, se za izvajalce tretiranja lahko:
a) določi tudi dodatno ustrezno zaščitno opremo ter predpiše posamezne dele opreme (npr. delovni kombinezon, predpasnik, težki čevlji, rokavice, gumijasti škornji, ščitnik za obraz, tesno prilagajoča zaščitna očala, pokrivalo, poseben respirator);
b) določi posamezna pravila, pri katerih je potrebna uporaba ustreznih zaščitnih opreme (npr. mešanje škropilne brozge, polnjenje rezervoarja, rokovanje s koncentriranim pripravkom, nanašanje škropilne mešanice, rokovanje s tretiranimi rastlinami oziroma delo na sveže tretiranem območju);
c) dodajo posebne zahteve pri izvajanju posameznih postopkov, npr.:
- uporabiti je treba zaprt sistem prenosa sredstva iz embalaže v rezervoar škropilnice,
- tretiranje je treba izvajati iz zaprte kabine (s čiščenjem zraka s klimatsko napravo/zračnim filtrom),
- strojno upravljanje lahko nadomesti osebno zaščitno opremo, če zagotavlja enako ali višjo stopnjo zaščite.

2.1.2. Posebne določbe
SPo 1 Ob stiku s kožo odstraniti sredstvo s suho krpo in sprati kožo z obilo vode.
SPo 2 Po uporabi oprati vso zaščitno obleko.
SPo 3 Po zažigu sredstva ne vdihavati dima in takoj zapustiti tretirano območje.
SPo 4 Embalažo odpreti na prostem in v suhih razmerah.
SPo 5 Pred ponovnim vstopom temeljito zračiti tretirane površine / rastlinjake /določi se čas/ dokler se nanešeno sredstvo ne posuši.

2.2 Obvestila v zvezi z varovanjem okolja (SPe)
SPe 1 Zaradi zaščite podtalnice/talnih organizmov ne uporabljati tega ali drugih sredstev, ki vsebujejo (navede se aktivno snov ali skupino aktivnih snovi) več kot (navede se časovno obdobje ali število tretiranj).
SPe 2 Zaradi zaščite podtalnice/vodnih organizmov ne uporabljati na (navede se tip tal ali druge posebne razmere) tleh.
SPe 3 Zaradi zaščite vodnih organizmov/neciljnih rastlin/neciljnih členonožcev/žuželk upoštevati netretiran varnostni pas (navede se razdaljo) do nekmetske površine / vodne površine.
SPe 4 Zaradi zaščite vodnih organizmov / neciljnih rastlin ne uporabljati na neprepustnih površinah kot so asfalt, beton, tlak, železniški tiri in drugih površinah, kjer je velika nevarnost otekanja.
SPe 5 Zaradi zaščite ptic / divjih vrst sesalcev je treba sredstvo popolnoma vdelati v tla; zagotoviti, da je sredstvo v celoti vdelano v tla tudi na koncih vrst.
SPe 6 Zaradi zaščite ptic / divjih vrst sesalcev odstraniti razsuto sredstvo.
SPe 7 Ne tretirati v času valjenja ptic.
SPe 8 Nevarno za čebele/ Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev ne tretirati rastlin med cvetenjem/ Ne tretirati v času paše čebel / Med tretiranjem in (navede se časovno obdobje) po tretiranju odstraniti ali pokriti čebelje panje / Ne tretirati v prisotnosti cvetočega plevela / Odstraniti plevel pred cvetenjem / Ne tretirati pred (navede se časovno obdobje).

2.3 Obvestila v zvezi z dobro kmetijsko prakso
SPa 1 Zaradi preprečevanja nastanka odpornosti ne uporabljati tega ali drugih sredstev, ki vsebujejo (navede se aktivno snov ali skupino aktivnih snovi) več kot (navede se časovno obdobje ali število tretiranj).

- 2.4

Obvestila za rodenticide
- SPr 1

Vabe je treba nastaviti varno, tako da je tveganje zaužitja za druge živali minimalno. Zavarovati vabe tako, da jih glodavci ne morejo raznesti.
- SPr 2

Tretirano območje je treba v času tretiranja označiti. Navesti je treba nevarnost zastrupitve (neposredne ali posredne) z antikoagulantni in ustrezne antidote.
- SPr 3

Poginule glodalce je treba odstraniti s tretiranega območja sproti, vsak dan v času tretiranja, vendar ne v zabojnike za odpadke ali odlagališča smeti.
- 3

Kriteriji za določitev posebnih standardnih obvestil
- 3.1

Splošno
- FFS se registrira le za določeno uporabo, ki je sprejemljiva na podlagi ocene dokumentacije, izdelane v skladu s predpisom, ki določa enotna načela za ocenjevanje in registracijo FFS.
- Posebna varnostna obvestila morajo odražati ugotovitve ocene iz prejšnjega odstavka in se morajo uporabljati predvsem v primerih, kjer je treba določiti ukrepe za zmanjšanje tveganja za preprečevanje nesprejemljivih vplivov FFS.
- 3.2

Kriteriji za določitev standardnih obvestil za izvajalce tretiranja
- SPo 1

Ob stiku s kožo odstraniti sredstvo s suho krpo in sprati kožo z obilo vode.
- Obvestilo se doda FFS, ki vsebuje sestavine, ki lahko burno reagirajo z vodo (npr. aluminijev fosfid).
- SPo 2

Po uporabi oprati vso zaščitno obleko.
- Obvestilo je priporočljivo v primeru, ko je za zaščito izvajalca tretiranja potrebna zaščitna obleka. Obvezno se obvestilo navede pri vseh FFS, ki so razvrščena kot T ali T+.
- SPo 3

Po zažigu sredstva ne vdihavati dima in takoj zapustiti tretirano območje.
- Obvestilo se navede pri FFS, ki se uporabljajo kot fumiganti, pri katerih ni opozorila za uporabo dihalne maske.
- SPo 4

Embalažo odpreti na prostem in v suhih razmerah.
- Obvestilo se doda FFS, ki vsebuje aktivno snov, ki lahko burno reagira z vodo ali vlažnim zrakom (npr. aluminijev fosfid) ali ki lahko povzroči samovžig (npr. (alkilenbis)-ditiokarbamati). Opozorilo se lahko doda tudi hlapnim sredstvom, razvrščenim z R20, R23 ali R26. Na podlagi strokovne ocene se presodi, ali so lastnosti priprava in embalaže take, da lahko povzročajo poškodbe izvajalca tretiranja.
- SPo 5

Pred ponovnim vstopom temeljito zračiti tretirane površine / rastlinjake /določi se čas/ dokler se nanešeno sredstvo ne posuši.
- Obvestilo se doda FFS, ki se uporabljajo v rastlinjakih ali drugih zaprtih prostorih(npr. skladišča).
- 3.3

Kriteriji za določitev standardnih obvestil v zvezi z varovanjem okolja
- SPe 1

Zaradi zaščite podtalnice/talnih organizmov ne uporabljati tega ali drugih sredstev, ki vsebujejo (navede se aktivno snov ali skupino aktivnih snovi) več kot (navede se časovno obdobje ali število tretiranj).
- Obvestilo se doda FFS, za katero ocena, izdelana v skladu s predpisom o enotnih načelih ocenjevanja in registracije FFS, za eno ali več predpisanih uporab kaže, da je potrebno predpisati ukrepe za zmanjšanje tveganja za kopičenje v tleh, za deževnike ali druge talne organizme ali mikrofloro tal oziroma onesnaženje podtalnice.
- SPe 2

Zaradi zaščite podtalnice/vodnih organizmov ne uporabljati na (navede se tip tal ali druge posebne razmere) tleh.
- Obvestilo se doda kot ukrep za zmanjšanje potencialnega tveganja za onesnaženje podtalnice ali površinske vode na območjih občutljivih tal (v povezavi s tipom tal, topografijo ali dreniranimi tlemi), če iz ocene dokumentacije, izvedene na podlagi enotnih načel za ocenjevanje, sledi, da je tak ukrep potreben za preprečevanje nesprejemljivih vplivov FFS.
- SPe 3

Zaradi zaščite vodnih organizmov/neciljnih rastlin/neciljnih členonožcev/žuželk upoštevati netretiran varnostni pas (navede se razdaljo) do nekmetijske površine / vodne površine.
- Obvestilo se doda za zaščito neciljnih rastlin, neciljnih členonožcev oziroma vodnih organizmov, če ocena, izdelana v skladu s predpisom o enotnih načelih ocenjevanja in registracije FFS, za eno ali več predpisanih uporab kaže, da je potrebno predpisati ukrepe za zmanjšanje tveganja.
- SPe 4

Zaradi zaščite vodnih organizmov / neciljnih rastlin ne uporabljati na neprepustnih površinah (npr. asfalt, beton, tlak, železniški tiri) in drugih površinah, kjer je velika nevarnost odtekanja.
- Glede na način uporabe FFS se obvestilo lahko doda za zaščito vodnih organizmov ali neciljnih rastlin, ogroženih v primeru odtekanja.
- SPe 5

Zaradi zaščite ptic / divjih vrst sesalcev je treba sredstvo popolnoma vdlati v tla; zagotoviti, da je sredstvo v celoti vdeleno v tla tudi na koncih vrst.
- Obvestilo se doda FFS v obliki zrn ali pelet, ki morajo biti zaradi zaščite ptic in divjih vrst sesalcev vdeleni v tla.
- SPe 6

Zaradi zaščite ptic / divjih vrst sesalcev odstraniti razsuto sredstvo.
- Obvestilo se doda FFS v obliki zrn ali pelet, da se prepreči pticam in divjim vrstam sesalcev zaužitje tega sredstva. Navedba se priporoča za vsa FFS v trdni obliki, ki se uporabljajo nerazredčena.
- SPe 7

Ne tretirati v času valjenja ptic.
- Obvestilo se doda v primeru, ko ocena, izdelana v skladu s predpisom o enotnih načelih ocenjevanja in registracije FFS, za eno ali več predpisanih uporab kaže, da je potrebno predpisati ukrepe za zmanjšanje tveganja.
- SPe 8

Nevarno za čebele / Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opravevalcev ne tretirati rastlin med cvetenjem / Ne tretirati v času paše čebel / Med tretiranjem in (navede se časovno obdobje) po tretiranju odstraniti ali pokriti čebelje panje / Ne tretirati v prisotnosti cvetočega plevela /

Odstraniti plevel pred cvetenjem / Ne tretirati pred (navede se časovno obdobje).

Obvestilo se doda za zaščito čebel in drugih oprasovalcev, če ocena, izdelana v skladu s predpisom o enotnih načelih ocenjevanja in registracije FFS, za eno ali več predpisanih uporab kaže, da je potrebno predpisati ukrepe za zmanjšanje tveganja. Ustrezen stavek se izbere glede na način uporabe FFS.

3.4 Kriteriji za določitev standardnih obvestil v zvezi z dobro kmetijsko prakso
SPa 1
Zaradi preprečevanja nastanka odpornosti ne uporabljati tega ali drugih sredstev, ki vsebujejo (navede se aktivno snov ali skupino aktivnih snovi) več kot (navede se časovno obdobje ali število tretiranja).
Obvestilo se doda v primeru, ko je navedena omejitev potrebna za zmanjšanje tveganja pojava odpornosti.

3.5 Kriteriji za določitev standardnih obvestil za rodenticide
SPr 1
Vabe je treba nastaviti varno, tako da je tveganje zaužitja za druge živali minimalno. Zavarovati vabe tako, da jih glodavci ne morejo raznesti.
Obvestilo mora biti na vidnem mestu na etiketi, da se prepreči nepravilno uporabo.

SPr 2
Tretirano območje je treba v času tretiranja označiti. Navesti je treba nevarnost zastrupitve (neposredne ali posredne) z antikoagulant in ustrezne antidote.
Obvestilo mora biti na vidnem mestu na etiketi, da se prepreči zastrupitev.

SPr 3
Poginule glodavce je treba odstraniti s tretiranega območja sproti, vsak dan v času tretiranja, vendar ne v zabojnike za odpadke ali odlagališča smeti.
To obvestilo morajo imeti vsi rodenticidi, ki vsebujejo antikoagulate, da se prepreči sekundarne zastrupitve živali.

Priloga 3

Seznam aktivnih snovi, za katere velja prehodno obdobje

št.	aktivna snov	rok do katerega je potrebno označevanje uskladiti z določbami tega pravilnika
1.	2,4-D	1.10.2006
2.	2,4-DB	31.12.2007
3.	Amitrol	1.1.2006
4.	Bentazon	1.8.2005
5.	Beta-ciflutrin	31.12.2007
6.	Ciflutrin	31.12.2007
7.	Deltametrin	31.10.2007
8.	Dikvat	1.1.2006
9.	Esfenvalerat	1.8.2005
10.	Etofumesat	28.2.2007
11.	Fenamidon	31.3.2005
12.	Glifosat	1.7.2006
13.	Iprodion	31.12.2007
14.	Izoksaf lutol	31.3.2005
15.	Izoproturon	1.1.2007
16.	Karfentrazon etil	31.3.2005
17.	Lambda-cihalotrin	1.1.2006
18.	Linuron	31.12.2007
19.	Malein hidrazid	31.12.2007
20.	Mekoprop	31.5.2008
21.	Mekoprop-P	31.5.2008
22.	Metsulfuron-metil	1.7.2005
23.	Mezotrion	31.3.2005

24.	Pendimetalin	31.12.2007
25.	Piridat	1.1.2006
26.	Propikonazol	31.5.2008
27.	Propineb	31.3.2008
28.	Propizamid	31.3.2008
29.	Tiabendazol	1.1.2006
30.	Tifensulfuron-metil	1.7.2006
31.	Triasulfuron	1.8.2005
32.	Trifloksistrobin	31.3.2005